

การศึกษาเปรียบเทียบการยอมรับภาวะโลกาภิวัตน์ของชุมชนชนบท
Globalization : Comparison of Rural Communities Response

วิทยานิพนธ์

โดย

นางสาวสัมพันธ์ จันทร์แสง

เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

พ.ศ. 2538

วิทยานิพนธ์ : การศึกษาเปรียบเทียบการยอมรับภาวะโลกาภิวัตน์ของชุมชนชนบท
Globalization : The Comparison of Rural Communities
Response

โดย : นางสาวสัมพันธ์ จันทร์แสง
Miss.Sompoi Chansang

นักศึกษาคณะพัฒนาลังคม : ภาคปกติ รุ่นที่ 13 รหัส 520351024

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาลังคม) ได้

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงนาม.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิตยา สุวรรณะชฎ)
วันที่ 6 มกราคม 2538

ลงนาม.....ที่ปรึกษา
(อาจารย์สุภา กীরติบุตร)
วันที่ 6 มกราคม 2538

ลงนาม.....ที่ปรึกษา
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)
วันที่ 6 มกราคม 2538

คณะกรรมการวิทยานิพนธ์

ลงนาม.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิตยา สุวรรณะชฎ)
วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2538

ลงนาม.....กรรมการ
(อาจารย์สุภา กীরติบุตร)
วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2538

ลงนาม.....กรรมการ
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)
วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2538

คณะพัฒนาลังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาลังคม)

รองศาสตราจารย์.....คณบดี
(สากล จริยวิทยานนท์)
วันที่ 21 เดือน ก.พ. พ.ศ. 2538

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์	:	การศึกษาเปรียบเทียบการยอมรับภาวะโลกาภิวัตน์ของชุมชนชนบท
โดย	:	นางสาวสัมพันธ์ จันทร์แสง
ชื่อปริญญา	:	พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
วิชาเอก	:	การจัดการการพัฒนาสังคม
ปีการศึกษา	:	2537

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ ประการแรกเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของชุมชนที่มีลักษณะแตกต่างกันต่อการมีทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชน โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างทางด้านภูมิศาสตร์ (Geographic) และลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แบ่งประเภทของชุมชนออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ชุมชนพาณิชย์กรรม-บริการ ชุมชนอุตสาหกรรม และชุมชนเกษตรกรรม ประการที่สอง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของชุมชนต่อการยอมรับภาวะโลกาภิวัตน์ ภายใต้สมมติฐานที่ว่าชุมชนที่แตกต่างกันย่อมมีการยอมรับต่อภาวะโลกาภิวัตน์แตกต่างกัน โดยใช้ตัวแบบในการวัดการยอมรับภาวะโลกาภิวัตน์ใน 5 มิติ ดังนี้ คือ 1 การยอมรับความสำคัญของข่าวสาร 2 การยอมรับความสำคัญของสิทธิภาพของมนุษย์ 3 การยอมรับความสำคัญของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ 4 การยอมรับความสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ส่วนบุคคล 5 การยอมรับความสำคัญของกฎระเบียบและองค์การโลก เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของชุมชนต่อการมีอัตราของระยะความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Distance) ต่อเชื้อชาติและศาสนา

ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าครัวเรือน 600 คน ใน 4 ตำบล ของอำเภอแปลงยาว โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ T-test และ Chi-square

ผลการศึกษาพบว่า

1 ชุมชนที่เป็นพาณิชย์กรรม-บริการ ชุมชนอุตสาหกรรม และชุมชนเกษตรกรรม มีความเร็วในการรับรู้และการตระหนักต่อภาวะเหตุการณ์ของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนแตกต่างกัน แต่ในการรับรู้ต่อสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง ชุมชนอุตสาหกรรม และชุมชนเกษตรกรรม มีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน

2 ชุมชนที่เป็นพาณิชย์กรรม-บริการ และชุมชนอุตสาหกรรม มีการรับรู้เกี่ยวกับ ผลของการเปลี่ยนแปลงและการมีระดับความพอใจต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่แตกต่างกับชุมชนเกษตรกรรม

3 ชุมชนอุตสาหกรรม มีการยอมรับภาวะโลกาภิวัตน์ในทุกมิติ ไม่แตกต่างกับชุมชนเกษตรกรรม

4 ชุมชนพาณิชย์กรรม-บริการ กรณีเป็น ต.วังเย็น จะมีการยอมรับภาวะโลกาภิวัตน์ในทุกมิติไม่แตกต่างกับชุมชนเกษตรกรรม แต่กรณี ต.แปลงยาว จะมีการยอมรับภาวะโลกาภิวัตน์ในมิติความสำคัญของข่าวสาร ความสำคัญของสิทธิเสรีภาพของมนุษย์ และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจแตกต่างกับชุมชนเกษตรกรรม

5 ชุมชนเกษตรกรรม จะมีอัตราต่อระยะทางของความสัมพันธ์ทางสังคม(Social Distance) ต่อคนต่างชาติมากกว่าชุมชนพาณิชย์กรรม-บริการ และชุมชนอุตสาหกรรม

ABSTRACT

THEISIS : Globalization : The Comparison of Rural Communities
Response

BY : Miss Sompoi Chansang

DEGREE : Master of Arts (Social Development)

MAJOR : Social Development Management

ACADEMIC YEAR: 1994

If one assumes globalization to be the process that induces changes throughout the world, one would expect different communities to be influenced by the response of members within these communities. The communities were differentiated by different geographical, social, economic and local political characteristics. The four Tambons of Plangyoaw District were classified into industrial, commercial and services, and agricultural communities.

The hypothesis was that the different communities would respond differently towards the phenomena of globalization which were indicated by five dimensions, namely:

- acceptance of the significant role of information
- acceptance of human rights
- acceptance of global economic relations
- acceptance of the interaction among individuals of different nationalities
- acceptance of world regulations and order

In addition, the heads of households within the four communities displayed a social distance towards others of different racial and religious groups and individuals.

Structured interviews were used as the instrument of observation from multi-staged samples of heads of households. The methods T-test and chi-Square were used for descriptive and inference statistics, respectively.

The findings were summarized below:

1. The awareness of social changes was higher in the commercial and service, than in the industrial and agricultural communities respectively. The community types did not have a significantly different perception of the consequences of social changes upon the community.
2. There was no significant difference among the three community types in the expectation of social changes occurring within the communities.
3. There was no significant difference in the acceptance of globalization dimensions among the three community types.
4. The commercial and services communities in the two Tambons Plangyoaw and Wang Yen were significantly different with regard to the impact of information, human rights and global economic relations. A plausible explanation is that Tambon Wang Yen is the

community where the district center is situated. Thus the heads of households were more likely to emphasise the significance of human rights and global economic relations than those in Plangyoaw.

5. The heads of households in the agricultural community maintained a greater social distance towards different social groups than the members of other communities.

Thus, it is possible to conclude that the differences among the different communities is influenced by the impact of the globalization process and social distance. The agricultural community would be relatively less accepting of the changes occurring through globalization and would have the longest social distance towards other racial interaction.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาคณะนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาจากบุคคลหลายฝ่าย
ซึ่งผู้ศึกษาขอกล่าวอ้างถึงดังนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร. ทิตยา สุวรรณะชอ ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการ
วิทยานิพนธ์ และเป็นผู้ให้คำแนะนำตลอดจนดูแลการตรวจแก้ไขทุกขั้นตอนของการศึกษาอย่างใกล้ชิด
รวมทั้งอาจารย์ สุภา กীরติบุตร และอาจารย์ ประเสริฐ รักไทยดี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ที่กรุณาตรวจสอบแก้ไข และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และมูลนิธิเพื่อสถาบัน
การศึกษาวិชาการจัคการแห่งประเทศไทย ที่กรุณาอนุญาตให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสนำข้อมูลพื้นฐานของ
โครงการวิจัยของทั้ง 2 สถาบัน มาทำเป็นวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ หัวหน้าครัวเรือนของอำเภอแปลงยาวทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้
สัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ตลอดจนผู้นำ เจ้าหน้าที่และนายอำเภอแปลงยาว ที่ให้ความ
อนุเคราะห์ในการติดต่อประสานงานเพื่อเตรียมการรวบรวมข้อมูลมาตลอด จนการรวบรวม
ข้อมูลสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ที่ให้กำลังใจและลงมือช่วยเหลือในการทำ
วิทยานิพนธ์นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณสุวิรัตน์ ปริยานุรักษ์ ที่ช่วยในการจัดพิมพ์จนสำเร็จได้ด้วยดี
ผู้ศึกษาหวังว่า การศึกษาคณะนี้คงช่วยยังประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนชนบทของสังคม
ไทยได้ต่อไปในอนาคต

สัมปอຍ จันทรำแสง